

זמנים. הלכות תעניות פרק ג

יא כל תענית שגזרין הוצרכו בה"ל וכו'. פ"ק (דף י"ג): אמר שמואל אין ס"ז בבבל חלל פ' בלד בלד. וכח הרמב"ן ז"ל שהעטם מפני שאין נשוא בה"ל וגזרין גזרת הדיוטות והרי כן יחידים ואין יכולת צידם להשוות תעניותיהן לח"ל אלא הרי כן יחידים ואין מפסיקין בכן מצע"י ואין אסורין אלא באכילה ושתייה ביום בלד ומתוך העטם הזה כתב שכת"ל כל יחיד ויחיד נריך קבלה בערבי תעניות אלו ואין נראה כן מדברי רבינו שכתב פ"א. וכח רבינו בא"ל בלד ובגלל המטר לומר ששאר הצרות אפילו בא"ל אין להם חומר זה והעטם לדבריו שלא ראוי שהזכירו בזה בגמרא חומרות אלו ולפיכך מן הסתם כן מותרין וכ"כ מדברי רש"י ז"ל אבל הרמב"ן ז"ל חלוק בזה ואומר ששאר צרות יש בהן חומרות אלו. ומנהגו כדברי רבינו:

פ"ד א. בכל יום ויום משבעה תעניות אלו וכו'. ראש פ' סדר תעניות כילד וכו' (תענית פ"ו ופ"ז) ובבבליה ובגמ' מובא הסדר שהזכיר רבינו בפסיקות קרוב לשון רבינו:

ושליח

עטמו שכן שוהין בא"י שהרי כשהגיע ז"ל במרחשון ולא ירדו גשמים היחידים מתעניין ב' וה' וב' נמארו נמרים כ"ה לשון ואם הגיע ר"ה כסליו ולא ירדו גשמים ב"ד גזרים ג' תעניות הרי ה' ימים ששאלו מהשון ויום ר"ה כסלו הרי ו' ימים ובשביעי שהוא מחרת ר"ה כסלו מתחילים להענות אם הוא יום ב' ואם לא יהיה יום שני ימחיו מהתענות עד יום ב' הבא ראשון וממלאו שוהים יותר מז' ימים. ואפשר שמפני כך כתב שוהין כמו ז' ימים מפני שלפעמים שוהים יותר משבעה אבל קשה שלא ה"ל לכתוב אלא שוהים כמו ו' ימים שהרי ה' ימים מסוף חדש חשון ויום ר"ה כסלו ו' ימים ולא ז'. ואפשר שרבינו כתב כמו ו' ימים והיה כתוב ו' וטעה הסופר בין ו' לז'. ויותר נכון לומר כי מפני שכש"כ כסלו אינו אלא יום אחד הם עשה ימים וכש"כ כסלו ב' ימים הם ז' ימים לפיכך כתב כמו ז' ימים. והר"ן כתב שלא יתבאר לו יפה דברי רבינו:

ונותנין

פרק רביעי

א "בבל יום ויום משבע תעניות האחרונות של מטר מתפללין על סדר זה. מוציאין את התיבה לרחובה של עיר ובל העם

א עור סי' תקעט:

לחם משנה

שקשה עליו הרב"ז ז"ל סי' ר"כ ועל הרא"ש ז"ל דלמה פסקו כר"י לגבי דר' יוסי אין זו קושיא דיש לתרץ דהוא גורס כנ"י רש"י ז"ל שכתב למעלה דגרים כלשנא בחרא ח"ר חסדא הלכה כר"י ופסק כלשנא בחרא. אבל מה שהקשינו אי ודאי קושיא היא. ועוד חימה על רבינו ז"ל דפסק כה"ר וס"מ פסק כר"י בזה"ל נדרים ובה"ל מהנות עניים לא פסק לא כזה ולא כזה דשם כתב בפ"א מאימתי מותרים כל אדם בשבועה של ימים בא"י ה"ז מותר בה מר"ה כסליו שהיו זמן רביעה שניה בשנה אפילה ע"כ. ואי פסק כר"י הוי זמן רביעה שניה ככ"ג בחשון ובדכח בהלכות נדרים וכבר עמד על זה שם הרב בעל כ"מ ותיקן מדכח רבינו ז"ל בשנה אפילה דמשמע דשאר השנים אינו כן משמע דמפרש דר' יוסי ארביעה שניה קאי וה"ק רביעה שניה בשנה בכירה ב"ז ובשנה בינונית היא ככ"ג ובשנה אפילה כר"ה כסליו וכו' ואע"ג דבטוחאות דידן כתוב בדברי ר"מ אינו היא רביעה ראשונה בכירה כ"ג וכו'. ולפי זה הפ"י לשון הכזירה והבינונית וכו' מתפרש דעל השנים קאמר שנה בכירה ושנה בינונית ושנה אפילה ועל דא קאי ר' יהודה וכן ר"י וא"כ משמע דבראשונה פליגי. ואפשר דלא גרסינן ראשונה דפ"י קונס יין (דף ס"ב): כשהציאו ברייתא זו לא אמרו שם אלא אינו היא רביעה ולא הזכירו ראשונה, ואפשר דרבינו ז"ל מפרשה השנים, ובאמת פ"י זה מוכיח ממש רבינו ז"ל בפי' המשנה דפ"ה מפילה ובפ"ט משביעה דשם כתב בהדיא דכדריה האלו שכתב הרב"ז ז"ל. אבל קשה לעי"ד דאיך יישב כל הסוגיא דאמרו שם כמאן חללא הא דמיא רש"י אומר גשמים שירדו ז' ימים זה אחר זה אחר זה אחר מונה בהם רביעה ראשונה ושניה בשלישית כמאן כר' יוסי. עוד אמרו שם בשלמא רביעה ראשונה לשאל שלישי להענות שניה למאי וכו' דמכל הני מוכרח לומר דר' יוסי מאי דקאמר ב"ז וכו'. איירי בזמן הרביעיות שלשון ולא דרביעה שניה לבד ובשניה חלוקות דלפי זה לא יתיישב מ"ש כמאן כר' ולא מה שקשה בשלמא וכו'. על כן הדברים נראים קשים בעיני ולא ירדתי לבוקר דעת רבינו, ומ"מ לתרץ מה שהקשינו על הסוגיא ז"ל דאע"ג דאמרו בגמ' שלישי להענות אינו זה מוכרח דאע"ג דק"ל כר' יהודה דשלישית ככ"ג מ"מ מתחילין להענות ב"ז שהיא רביעה שניה דכיון דעברה הראשונה איכא נערא ולא אמרו כן בגמ' שלישי להענות אלא על דברי ר"י שכתב בגמ' נדרים כשהציאו סוגיא זו אמרו ואמרין עלה בשלמא רביעה ראשונה וכו' כלומר לר"י דאמר דשלישית להענות שכן אמר אין היחידים מהענים עד שיגיע ר"ה כסליו וכו' משמע דס"ל שלישי להענות נראה ליה שלישי ונראה ליה ראשונה אבל שנייה למאי אבל אין דק"ל כר' יהודה משום דר"ה כלשנא בחרא קאמר הכי כדפרישית ולא אמרין דמתי' דהגיע י"ח במרחשון דהיחידים מהענין דהוי דלא כר' יהודה דהוי הלכתא כותיה דלדבריה ראו ליישב סתם משנה אליבא דהלכתא ונאמר דס"ל למתי' דשניה להענות דכיון דעברה ראשונה איכא נערא ומענין אבל מה שקשה בעיני על רבינו ז"ל קשה עד מאד אולי ואל"ט. ומ"מ עיקר החילוק שהלך רבינו ז"ל בין ח"י לשאר המקומות כתבו בפירוש המשנה וז"ל סעד לדבריו בגמ' דידן דפרקא קמא הציאו ברייתא גבי יומא ח"ר יהודה אימתי בזמן שהשנים כהקין וישראל שרוים על אדמאם אבל בזמן הזה הכל לפי השנים הכל לפי המקומות הכל לפי הזמן ואע"ג דר' פליגי על הא ברייתא וק"ל כותיה דאמרין ההם היינו לענין דאמרו בשומע תפלה אבל לענין התענית ודאי דק"ל כבבליה דיעשה כל אחד בזמנו דאין סברא שישל שום אדם דבר בלא זמנו וכדכריה רבינו ז"ל בפירוש המשנה ע"ש ואפשר דלר"ה וזת רמז ה"ה ז"ל שאמר וגם נראה מן הגמ' שלנו:

יא כל תענית שגזרין הוצרכו בה"ל וכו'. כתב ה"ה ז"ל וכח הרמב"ן ז"ל שהעטם וכו'. נראה מדברי ה"ה ז"ל דסובר רבינו ז"ל כעטמו ז"ל הרמב"ן ז"ל מפני שאין נשוא בה"ל אבל לענין הקבלה שכתב שכת"ל כל יחיד ויחיד נריך לקבלו בזה לא סבר כותיה וכדכתב הרב"ז בסי' תקפ"ה בחירון בחרא על דברי הטור ז"ל יעניין שם. ומ"מ נראה שדעת הרמב"ן ז"ל דאע"ג דהן תעניות יחיד מתריעין ומוסיפין שם ברכות דא הרב"ז ז"ל בסי' תקע"ה הביא תשובה להרשב"א ז"ל שאמר לו השאל משמו של הרמב"ן ז"ל דאיכא דשנו חכמים מתריעין ומוסיפין שם ברכות באחרונות ומשמע דבה"ל היא. וק"מ קשה כיון דתעניות יחיד ממש דייקנן ליה דהא בעי קבלה לכל חד וחד אמאי מוסיפין שם ברכות כהענית נכור:

פ"ד א משבע תעניות האחרונות של מטר מתפללין על סדר זה וכו' לשפוקי שאר צרות שאין אומרים סדר זה בתעניות. וכמ"ס הרב ב"י בסוף סי' תקע"ט

עשר ובעשרים ושלשה וכו' כסליו וכן היה ר' יוסי אומר אין היחידים מתעניין עד שיגיע ר"ה כסליו ואמרו שם אמר רב חסדא הלכה כר' יוסי אמרמר מתני לה להאי דרב חסדא בזה לישנא בשלשה במרחשון שואלים את הגשמים ר"ג אומר בשבעה בו אמר רב חסדא הלכה כר"ג כמאן חללא הא דמיא רש"י אומר גשמים וכו' כמאן כר' יוסי אמר רב חסדא הלכה כר' יוסי. עוד אמרו שם בשלמא רביעה ראשונה לשאל שלישי להענות שניה למאי ח"ר יזרעל לנדרים דהן העטם משירבו גשמים עד שחרד רביעה שניה וכו'. ובאמת קשה כלשנא בחרא דכיון דפסק ר"ה כר"ג דשואלים ב"ז בו ח"כ איך פסק ח"כ כר' יוסי דאי הלכה כר' יוסי אין שואלים אלא ב"ז דהכי אמרו שם רביעה ראשונה לשאל ולכך שנה רש"י ז"ל הגירסא שם ואמר נראה דגרסינן אמר רב חסדא הלכה כר' יהודה דאין ליה ראשונה ב"ז והשתא הוי כמאן דפסק הלכה כר"ג דהוי ב"ז ולא היה רש"י ז"ל אפשר לו לגרוס הלכה כר"מ דלמאי פסק הלכה כר"מ דרביעה ראשונה חס לא לשאל כדאמר שם ראשונה לשאל ואיך פסק כר"ג דהוי בשבעה לכך הוכרח רש"י ז"ל לומר דגרסינן הלכה כר' יהודה ולפ"י היחידים מתחילין להענות מר"ג בו דהוי זמן רביעה שלישי לר' יהודה דהא אמרו שם שלישי להענות וכו' יחידים. ורבינו ז"ל דפסק דמשבעה ז"ל במרחשון מתחילין להענות הוי כר"מ וכסתם מתניחין דלמי כוהיה כדכתב שם רש"י ז"ל ואע"ג דפסק דשואלין ב"ז ככ"ג הוי משום עולי רגלים כדוהיב ר"ג טעמא במתי' ואע"ג דהשתא ליכא עולי רגלים כבר הוקשה זה בעיני הר"ן ז"ל בפ"ק דתעניות ויישב זה יעניין שם. ולפי זה ז"ל דמה שאמר רבינו ז"ל כהן מקומות שגזר גשמים קודם י"ז או אחר י"ז היינו דרביעה שלישי שהיא האפילה דלא מתחילין להענות היחידים ומשערינן ג' רביעיות בלחוד כדכתב הר"ן ז"ל בפ"ק דתעניות גבי ס' יום אחר התקופה ה"ל אמרין הכי דאחר דמשערינן ה' רביעיות בלחוד הדעת והוי רביעה אפילה שהיא השלישית קודם י"ז אחר י"ז או מתחילין להענות היחידים דאי לאו הכי הרי אמרו שלישי להענות ומ"מ שוהין אחרי כן כמו ה' ימים כבר נקט הטעם הרב"ז ז"ל. ובכן גרסינן הדברים. וקשיא טובא חדא דאיך פסק כר"מ דכלשנא קמא בגמ' שהבאחי אמר רב חסדא הלכה כר' יוסי וכלשנא בחרא ע"כ גרסינן הלכה כר' יהודה וכיון שכן כיון דר' חסדא אמר הלכה כר' יוסי או כר' יהודה לא הוה ליה למפסק כר"מ אע"ג דסתם מתניחין כותיה דאיך יש לו כח לרבינו ז"ל לחלוק על גמרא ערוכה. והו קשיא טובא דגבי נדרים הוודר מן הגשמים פסק כר' יוסי דרביעה שניה הוי מ"ג מרחשון ואיך וכו' והיינו כלשנא קמא דאמר הלכה כר' יוסי ודבריו כחומן לשנים וכעשן לעינים דא"כ לא היו היחידים מתחילין אלא מר"ה כסליו כדקאמר ההם בגמרא בהדיא והו פסק כהן בהכרך כי באמת דעתו נראה כר"מ כדכתבנא והולך לשון הר"ן ז"ל בפי' ההלכות מסכים לדברי כתב שם על מתי' דהגיע י"ח במרחשון וכו' וסתמא דהן מתניחין כר"מ דזמנה של רביעה *ראשונה ב"ז וכו' אבל ר"י פליגי עליה וכו' ולר"י אין היחידים מתענים

עד ר"ה כסליו ואמרין לעיל בגמ' ח"ר חסדא הלכה כר"י אמרמר מתני להא שמעתא דר"ה אהא דגבי בחשון שואלים את הגשמים ר"ג אומר ב"ז בו ואר"ה הלכה כר"ג. ולפ"י ז"ע אי ק"ל כסתם משנה מדאמר ר"ה הלכה כר"י אע"ג דבחר הכי אמרין דאממר מתני לה וכו' אפ"ה כיון דלישנא קמא הוי לישנא דגמרא ולישנא בחרא הוי מילתיה דאממר משמע דלישנא קמא סמיך שבטעין זה כתב הרב וכו' ובסוף דבריו כתב אבל הרב חלפסי ז"ל הרמב"ם ז"ל כמוהו על סתם מתני' הרי מובא בלשון זה דמתי' כר"מ אבל לר' יהודה שואלין ב"ז ובכ"ג מתחילין היחידים להענות בשלישית ולר"י היחידים מתחילין מר"ה כסליו ולר"מ ב"ז במרחשון כמתי' ח"כ כיון דכאן פסק כר"מ איך בזה"ל נדרים פ"י כתב רבינו ז"ל האומר עמנו בדבר עד הגשם וכו' ואם אמר עד הגשמים ה"ז אסור עד שירדו גשמים והוא שירדו זמנן רביעה שניה שהיא בא"י ובמקומות הסמוכים לה מכ"ג במרחשון ואיך ואם אמר עד שיפסקו הגשמים וכו' הרי מובא שם דגבי במרחשון רביעה שניה כר"י וכאן פסק כר"מ. גם יש לתמוה על הטור ז"ל דכאן בעא"ה הלכות תעניות פסק כסתם מתניחין דהיינו כר"מ כדכתבנא ובבבליה סימן ר"כ פסק כר' יהודה דכ"כ שם עד שחרד רביעה שניה שהיא בא"י ז"ל במרחשון וכו' וכן בעא"ה בסי' רמ"ד בזה"ל זכיה מהפסקר כתב הלכות בשבליה שעל פני השדות עד י"ח במרחשון שהוא זמן רביעה שניה ע"כ הרי דפסק כר' יהודה והוא כותה למ"ס בהלכות תעניות. אבל מה

שבע

באחת אומר תקעו ובאחת אומר הריעו עד שיגמור כל שבע
הברכות. *ונמצאו הכהנים פעם תוקעין ומריעין ותוקעין.
אם כל שם מ' תקע: ב ע' שם כדוד הגאון: ופעם

ג רגיל בחפלה וכו'. צבדייחא אמרו כד [בקי] צברוכה כולן וכ"כ המור ז"ל רגיל

יז פעם חוקטין ומרישין וכו'. צברייחא (סס) אמר: הכי ה"ר על הראשונה אומר ברוך ה' אלהי ישראל וכו' והם חוקטין ומרישין וחוקטין וכו' ועל השניה **הוא**

זמנים. הלכות תעניות פ"ד ה

מפורשים צ"ה פ"ק (דף י"ח): וה' דברים שאירעו ב"ז בתמוז וה' שאירעו בהשע' בלז
כולן מפורשים בתענית ב' צ"ה פרקים בשנה (תענית כ"ו):
ד וארבעת ימי וכו' וזו הרביעי זה י"ז בתמוז וכו'. זו סברה ר"ע שם פ"ק דר"ה
(דף י"ח): שהוא מפרש הכתוב על דבר חדשים וכן הלכה:

ה ונהגו כל ישראל וכו'. הנה רבינו עינין
במנהגי לפי שנתבאר במנהג שם
שבזמן שיש שלום דהיינו לכשיבנה בהמ"ק הן
לשון ולשמה אין שלום ואין גזרה ידועה על
כל ישראל. רצו מתעניין רצו אין מתעניין חוץ
מתענית השע' בלז ואולי ונכללו בו לרוב.
ועשו נהגו הכל כמ"ש רבינו וכו' הן חוץ
על כל ישראל עד שיבנה בהמ"ק:
ובשלה

ופעם מריעין ותוקעין ומריעין שבע פעמים. ואין עושים
הסדר זה אלא בהר הבית בלבד. וכשהן תוקעין ומריעין
שם תוקעין בחיצונית ובשופר כאחת כמו שאמרנו:
י"ח שבע תעניות האלו כל מקום שגזרין אותם שם.
אחר שמתפללין יוצאין כל העם לבית הקברות ובוכין
ומתחננים שם. כלומר הרי אתם מתים כאלו אם לא
תשובו מדרכיכם. ובכל תענית מתעניות הצרות

שגזרין על הצבור מתפללין תפלת נעילה בכל מקום: י"ח ירדו להם גשמים עד מתי יהיו יורדין ויפסקו הצבור מן התענית.
משירדו בעומק הארץ החריבה טפח. ובבינונית טפחים. ובעבודה עד שירדו בעומק שלשה טפחים:

פרק חמישי

א י"ח שם ימים שכל ישראל מתענים בהם מפני הצרות שאירעו בהן כדי לעורר הלבבות לפתוח דרכי התשובה ויהיה זה
זכרון למעשינו הרעים ומעשינו שהיה כמעשינו עתה עד שגמרם להם ולנו אותן הצרות. שבזכרון דברים אלו
נשוב להיטיב שנאמר והתודו את עונם ואת עון אבותם וגו': ב ואלו הן יום [א] שלישי בתשרי שבו נהרג גדליה בן אחיקם
ונכתב נחלת ישראל הנשאת וסיבב להתם גלותן. ועשירי בטבת שבו סמך מלך בבל נבוכדנאצר הרשע על ירושלים והביאה
במצור ובמצוק. וי"ז בתמוז חמשה דברים אירעו בו. נשתברו הלוחות. ובטל התמיד מבית ראשון. והובקעה ירושלים
בחורבן שני. ושרף אפוסטמוס הרשע את התורה. והעמיד* צלם בדיכל: ג ותשעה באב חמשה דברים אירעו בו. נגזר
על ישראל במדבר שלא יכנסו לארץ. וחרב [ג] הבית בראשונה ובשנייה. ונלכדה עיר גדולה וביתר שמה והיו בה אלפים
ורבבות מישראל והיה להם מלך גדול ודמו כל ישראל וגדולי החכמים שהוא מלך המשיח. ונפל ביד הרומיים ונהרגו כולם
והיתה צרה גדולה כמו חורבן בית המקדש. ובו ביום המוכן לפורענות חרש טורנוסרופוס הרשע את ההיכל ואת סביביו
לקיים מה שנאמר ציון שדה תחרש: ד וארבעה ימי הצומות האלו הרי הן מפורשין בקבלה צום הרביעי וצום החמישי וגו'.
צום הרביעי זה שבעה עשר בתמוז שהוא בחדש הרביעי. וצום החמישי זה תשעה באב שהוא בחדש החמישי. וצום השביעי
זה שלשה בתשרי שהוא בחדש השביעי. וצום העשירי זה עשרה בטבת שהוא בחדש העשירי: ה ונהגו כל ישראל בזמנים אלו
להתענות

*ג"א והועמד

א טור ס' תקטו סמ"ג עינין דרכין ג:

לחם משנה

הקצרות הרי הוא כאלו מנה אוחס במנהג דכין דחשיב שמתן כל אחד אפר על ראשו
כסוי עקס ויילא בית הקברות מילתא דדמי להאי הוי אלא דמתי' לא חששה למתני
כל מילי דנער: הרי לחם מתים כאלו וכו'. בנמ' (דף ע"ו) חיפלו למה יולאים לבית
הקברות ר' לוי בר חמא ור"ה חד אמר הרי אלו חסודים לפניך כמתים וחד אמר כדי
שיבקשו עלינו מתים רחמים מאי ציניו איכא ציניו קברי עכו"ם. ופירש"י ז"ל
קברי עכו"ם במקום שאין קברי ישראל לבקש רחמים אפילו על עמאן ליכא כ"ש עלינו
ע"כ. ממלא דרבינו ז"ל דפסק כמ"ד הרי אלו כמתים הולכים לקברי עכו"ם במקום
שאין קברי ישראל ולכן סתם רבינו ז"ל וכזה יולאים לבית הקברות סתמא ומפרש רבינו
ז"ל הרי אלו חסודים לפניך כמתים ע"ל שנתנו כאלו אם לא תחזור בהשע' אע"פ
שאין פסע הלשון משמע כן לנאורה: ובכל תענית מתעניות הלכות כו'. כן דעת
הראב"ד ז"ל מהכרח מתני' דיתרות על הראשונות כדכתיבנא וזע"א דג' ראשונות אין
הדבר מוכרח דאע"א דאיכא צרייתא ב"ק (דף י"ג): דאמרה אין ציון ג' ראשונות
לחמניות אלא שבלו מותרין בעשיית מלאכה וכו' דמשמע לכל שאר הדברים שזים
כבר דחו שם דבאסור מיירי בתפלה לא מיירי ומ"מ הדין כן מטעמא דכזה הר"ן ז"ל
בריש ב' בחרא דתעניות ח"י כיון דאמרו בנמ' ואבע"א דלמנעיתא וכו' לישנא בחרא
עיקר וליה לן דחוייא דבאסור מיירי בתפלה לא מיירי. והטור ז"ל דליה ליה בסי'
תקע"ט דבאחרונות אומרים נעילה ומשמע דלא בראשונות ובאמצעיות כדכזה שם הרב"י
ז"ל אפשר דליה ליה דקר הכרח דרב אשי לאו הכרח הוא ואידי נמי לא אמר אלא
מתניתין דייקא דקדוק בעלמא דהא אע"א דהי אלו אמרינן דשייר כדכזהו החס' ז"ל
בכמה דוכתי. וכ"מ מאי שייר דהאי שייר בית הקברות ושקיס וליה ליה תירואה
שחירתי לעיל דהס כלולים במתני'. זה נראה טעמו ז"ל:

פ"ה ב והובקעה ירושלים בחרבן [צית] שני אע"א דתענית דקרא דלוס הרביעי לא
הוי אלא ב' משום דהובקעה העיר ב' מ"מ השתא עבדינן
ליה צ"י מפני שחרבן בית שני חמיר לן והובקעה העיר צ"י. וכ"ה י' בטבת דעבדינן
ליה משום דסמך מלך בבל ידו על ירושלים בחרבן בית ראשון הוי לנו לשמוע ליוס
אשר סמך לר ידו על העיר בחרבן בית שני דחמיר לן. י"ל דשנתי הכא דהכל היה בחדש
אחד ואין קפידא לשנוא ציון ב' ל"ז אלא הסם הזמנים חלוקים. ובהא דסבכת העיר
כהז' הרב"י ז"ל בסי' תקמ"ט דנגמרא נפיק מקרא ולא דק אלא גמרא הוא דמקרא לא
נפיק אלא בתשעה: והעמיד ללס דהיכל. רש"י ז"ל (דף כ"ו): גרים והועמד וקאי
אללס

הנהגות מיימוניות

דאפילו עוברות ומניקות דעלמא שהיו מצטערות הרבה שהיה להם לאכול בכל אלו
הצומות לבד מתשעה באב דאמרינן בהשע' באב עוברות ומניקות מתענות ומשלימות
בו כדרך שמתענות ומשלימות ביוה"כ מכלל דשאר תעניות שאין חמורות כ"כ אין
משלימות בו. ע"כ: [ג] בפרק בתרא בשבעה בחדש כנסו עכו"ם להיכל כו' עד לעתותי
ערב הציתו בו את האור ונשרף עד שקיעת החמה דבעשור והיינו דאמר רבן יוחנן בן
זכאי אילמלי הייתי באותו הדור לא קבעתי אלא בעשירי שרובו של היכל נשרף בו ע"כ.
ובירושלמי

י"ח שבע תעניות וכו'. מפורש שם בגמרא (תענית פ"ז) שיואלץ לכה"ק ומפרש רבינו
שהוא אחר חפלה ופשוט הוא: ובכל תענית וכו'. מפורש ב' צ"ה פרקים
(דף כ"ו) שיש נעילה בתענית ופירש הראב"ד ז"ל דכלל ח"ל קאמר ציון בראשונות ציון
באחרונות דלי בלחרונות דקוקא הוה ליה למתני במה אלו יתרות על הראשונות ואף בזמן
הזה הדין כך וזה דעת רבינו אע"פ שלא נהגו

כן הוא עיקר:

י"ח ירדו להם וכו'. סברה ר' יהודה
בצרייתא פ' סדר תעניות האמור
(דף כ"ה): והלכתא כוונתה דר"י כמו שכתבנו
בהלכות:

פ"ה א יש שם וכו' ואלו הן יום ג' בתשרי
וכו'. ד' ימי הצומות האלו
מפורשים

ס"ז ה' חסור שם ויוצאין לבית הקברות להתחנן כלומר הרי אנו כמתים אם לא תרחם
עלינו משמע שהולכין שם קודם התפלה להתחנן שם, ע"כ: [ב] ר"ת התיר לאשה יולדת
לאכול בצום גדליה שהיה שמיני ללידתה ואע"א דאמרינן ב' מפנין דלאחר ז' יום אם
אמרה איני צריכה אין מחללין עליה את השבת וצום גדליה דברי קבלה ודברי קבלה
כדברי תורה אפילו הכי מותר דאמרינן ב' דר"ה קרי ליה צום קרי ליה ששון וכו'
עד רצו מתעניין רצו אין מתעניין ולכך הוא רשות ומותר לה לאכול ע"כ מצאתי. ונראה